

Królik Pampis dotarł aż do 360 tysięcy dzieci!

Największy ogólnopolski program profilaktyczno-edukacyjny „Dzieciństwo bez próchnicy” dobiegł końca. Projekt był skierowany do szerokiego grona odbiorców – dzieci w wieku od 0 do 5 lat, ich rodziców, nauczycieli, pielęgniarek, położnych, lekarzy pediatrów. W ciągu czterech lat udało się dotrzeć do tysięcy odbiorców. – Zrobiliśmy duży krok w walce o zdrowe uśmiechy dzieci, ale przed nami jeszcze długa droga – mówią eksperci.

Projekt „Dzieciństwo bez próchnicy” był odpowiedzią na niepokojące dane z badań „Monitorowanie stanu zdrowia jamy ustnej populacji polskiej”. Ich efekty wskazywały na to, że Polska znajduje się w czołówce krajów o największej intensywności i częstotliwości występowania choroby próchnicowej zębów wśród dzieci. Ministerstwa Zdrowia zainicjowało zatem ogólnopolski program, który realizowany był w latach 2012-2016 przez lidera projektu – Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – wspólnie z ośmioma innymi uczelniami medycznymi w Polsce. Finansowanie zapewniła Szwajcaria w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej, przy współfinansowaniu Ministerstwa Zdrowia. Patronat honorowy nad projektem „Dzieciństwo bez próchnicy” objęli: Minister Zdrowia, Minister Edukacji Narodowej, Pol-

fot. Ministerstwo Zdrowia

Działania edukacyjne prowadzone były m.in. w przedszkolach

skie Towarzystwo Stomatologiczne, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych oraz Pierre Fauchard Academy.

Królik Pampis edukuje dzieci i... dorosłych

Projekt „Dzieciństwo bez próchnicy” realizowany był dwutorowo. W ramach edukacji bezpośredniej edukatorzy prowadzili w przedszkolach zajęcia dla dzieci, pokazując, w jaki sposób prawidłowo szczotkować i dbać o zęby. Specjalne lekcje przeznaczone były również dla rodziców. Z kolei w ramach edukacji pośredniej główną rolę odgrywali nauczyciele biorący udział w szkoleniach, w trakcie których przyswajali wiedzę dotyczącą higieny jamy ustnej i kształtowania właściwych codziennych nawyków. Następnie, korzystając z przygotowanych

w ramach projektu materiałów, prowadzili zajęcia według opracowanego scenariusza. W edukowaniu dzieci pomagał królik Pampis – maskotka projektu, który wprowadzał najmłodszych w świat zdrowych zębów.

– Szkolenia były główną osią projektu, ale w ramach jego realizacji przeprowadziliśmy również wiele innych działań edukacyjnych i promocyjnych. Za nami konkurs plastyczny dla przedszkoli, a w telewizji i w Internecie przeprowadziliśmy ogólnopolską kampanię społeczną, która miała przekonać do dbania o zęby od najmłodszych lat i uświadamiać, że zapobieganie próchnicy jest jak najbardziej możliwe, a co więcej – może być dobrą zabawą. Ponadto udostępniliśmy aplikację mobilną skierowaną do dzieci w wieku 3-6 lat, która

poprzez wciągającą grę uczy zasad higieny jamy ustnej – wylicza Piotr Gmerek, kierownik projektu „Dzieciństwo bez próchnicy”.

Kampania reklamowa „Małe zęby, wielka moc” trwała od października do grudnia 2016 r. i obejmowała spoty emitowane w największych stacjach telewizyjnych, w kanałach skierowanych do najmłodszej widowni, oraz działania w Internecie – reklamy i artykuły w portalach parentingowych oraz zdrowotnych, a także e-mailing i działania w mediach społecznościowych. Ponadto w jej ramach powstała aplikacja „Pampis – Zębowa Przygoda”.

fot. Ministerstwo Zdrowia

Prace nadesłane na konkurs dla przedszkolaków

Aplikacja uczy dzieci dbać o zęby

Głównym bohaterem aplikacji jest królik Pampis, który kierując się opowieścią swojego dziadka, poszukuje skarbu Króla Białozębego. Rozwiązując kolejne zadania (różniące się poziomem trudności), odkrywa poszczególne punkty na mapie swojego miasteczka. Na koniec wędrówki czeka go niezwykła niespodzianka. Użytkownik ma do dyspozycji również inne zabawy znajdujące się poza główną planszą. Wśród nich jest specjalny instruktaż mycia zębów przeprowadzany przez królika Pampisia. Włącza się on zawsze o godzinie, którą rodzice ustawiają w aplikacji jako stałą porę porannego i wieczornego szczotkowania. Dzięki temu dziecko dowiaduje się nie tylko tego, jak prawidłowo myć zęby, ale może robić to w towarzystwie bohatera gry i widzieć, ile czasu pozostało do końca (instruktaż odmierza 2 minuty). Za regularne szczotkowanie mały użytkownik otrzymuje nagrody, które może wykorzystać w swoim „wirtualnym ogródku”, który również jest częścią aplikacji. Czego jeszcze uczy Pampis w grze?

– Zależało nam na stworzeniu kompleksowego rozwiązania, które zgodnie z duchem projektu pokazuje, że dbanie o zęby nie po-

Fragment spotu TV w ramach kampanii „Małe zęby, wielka moc”

Aplikacja zawierająca instruktaż higieny jamy ustnej

winno ograniczać się do ich mycia. Stąd w aplikacji znajdziemy również gry zachęcające do wybierania zdrowych produktów, a także osławające z gabinetem denty-

stycznym, pierwszą w nim wizytą, jak i samym dentystą. W opowieściach poszczególnych postaci dzieci znajdą odpowiedzi na takie pytania, jak: dlaczego zęby

DZIECIŃSTWO BEZ PRÓCHNICY

Wspólnie zapobiegamy chorobie
próchnicowej zębów

Projekt realizowany w latach 2012-2016

9
przez
uczelnia medycznych
w całym kraju

Dwutorowa realizacja

edukacja bezpośrednia

Zajęcia edukacyjne dla dzieci oraz spotkania z rodzicami
prowadzone przez edukatorów.

edukacja pośrednia

Szkolenia dla nauczycieli przedszkolnych,
którzy następnie przeprowadzają lekcje
dla podopiecznych.

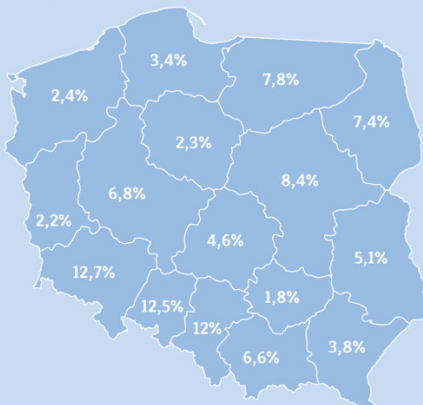
Odwiedziliśmy
6 000 przedszkoli

Przedszkola biorące udział w programie

typ przedszkola	
publiczne	82,7 %
niepubliczne	17,3 %

Lokalizacja przedszkoli biorących udział w programie

typ miejscowości	
wieś	52,7 %
miasto do 20 tys. mieszkańców	14,7 %
miasto od 20 do 50 tys. mieszkańców	10,0 %
miasto od 50 do 100 tys. mieszkańców	7,9 %
miasto od 100 do 200 tys. mieszkańców	5,3 %
miasto od 200 do 300 tys. mieszkańców	3,4 %
miasto od 300 do 500 tys. mieszkańców	1,4 %
miasto powyżej 500 tys. mieszkańców	4,6 %

Łącznie dotarliśmy
do 360 000 dzieci!

mleczne wypadają, co jest potrzebne do tego, by prawidłowo rosły? Liczymy na to, że aplikacja będzie służyć rodzicom jako skuteczna pomoc w kształtowaniu właściwych nawyków higienicznych i żywieniowych u dzieci, a także przedłuży żywotność naszego projektu, który w części szkoleniowej dobiegł już końca – mówi Magdalena Sawicka-Adryjanek, specjalista ds. promocji projektu „Dzieciństwo bez próchnicy”.

Rekomendowana przez ekspertów

Gra „Pampis – Zębowa przygoda” skierowana jest do użytkowników w wieku 3-6 lat. Korzystać z niej mogą również dzieci niesłyszące, a także te, które nie potrafią jeszcze płynnie czytać – wszelkie instrukcje są bowiem dostępne zarówno w wersji tekstowej, jak i dźwiękowej. Aplikacja działa na urządzeniach mobilnych z systemem Android oraz iOS. Można ją pobrać ze sklepów internetowych Google Play oraz AppStore.

Gra posiada bogatą i atrakcyjną warstwę graficzną i dźwiękową. Narracja prowadzona jest przez doświadczonych lektorów, którzy użyczyli głosów postaciom aplikacji. Wizualnie gra nawiązuje do motywu maskotki „Dzieciństwo bez próchnicy” – królika Pampisia. Dzięki temu, że aplikacja powstała w ramach projektu „Dzieciństwo bez próchnicy”, ma charakter niekomercyjny i jest bezpłatna. Została ona zatwierdzona przez ekspertów z dziedziny stomatologii dziecięcej, którzy są członkami rady programowej projektu.

Największy projekt profilaktyczno-edukacyjny

Działaniami edukacyjnymi prowadzonymi w projekcie objętych zostało ponad 360 tys. przedszkolaków, 15 tys. nauczycieli przedszkolnych i 700 tys. rodziców. W szkoleniach dla białego per-

sonelu uczestniczyło ponad 1400 pielęgniarek i położnych oraz 285 pediatrów.

– Jesteśmy zadowoleni z realizacji i wyników projektu – udało nam się dotrzeć z działaniami edukacyjnymi do szerokiego grona odbiorców, a to niezwykle ważne ze względu na złożoność i wielowymiarowość problemu choroby próchnicowej zębów. Na jej powstanie ma bowiem wpływ wiele czynników – od zaniedbań w higienie jamy ustnej poprzez dietę bogatą w cukry po zwyczajne zarażanie się specyficznymi bakteriami, do którego dochodzi w pierwszych miesiącach życia dziecka. Co więcej, poprzez projekt uświadamiamy kobietom, że o jamę ustną i dietę powinny dbać szczególnie w okresie ciąży także ze względu na zęby oczekiwanego przez nie dziecka. Zawiązki zębów zaczynają bowiem formować się już w okresie płodowym. Aby projekt przyniósł najlepsze efekty, musimy uwrażliwiać na problem zarówno najmłodszych, jak i osoby dorosłe, które mają wpływ na kształtowanie zachowań prozdrowotnych – mówi prof. dr hab. n. med. Maria Borysewicz-Lewicka, kierownik Kliniki Stomatologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, przewodnicząca rady programowej projektu „Dzieciństwo bez próchnicy”.

Eksperci o problemie próchnicy wśród dzieci

Projekt podsumowano podczas konferencji, która odbyła się na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu. Problem zapobiegania próchnicy wśród najmłodszych został kompleksowo omówiony podczas wykładów poświęconych m.in. rozwiązaniom edukacyjno-organizacyjnym w różnych krajach Europy, występowaniu próchnicy u dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci w wieku żłobkowym, a także debaty dotyczącej roli samorządów w prowadzeniu działań profilaktycz-

Okładka poradnika dobrych praktyk „Zdrowie jamy ustnej małego dziecka” wraz z płytą CD z materiałami edukacyjnymi

nych ukierunkowanych na choroby jamy ustnej wśród najmłodszych. Na liście prelegentów i gości znaleźli się eksperci ds. stomatologii, przedstawiciele władz lokalnych i centralnych, a także instytucji medycznych i naukowych, m.in. prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk – konsultant krajowy w dziedzinie stomatologii dziecięcej, Erica Placella z SDC Eastern Europe and Central Asia Health Advisor, prof. dr hab. n. med. Jadwiga Joško-Ochojska – kierow-

nik Katedry i Zakładu Medycyny i Epidemiologii Środowiskowej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, oraz dr n. biol. Elżbieta Bukowska – prezes Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych. Przedstawiono również wyniki klinicznych badań porównawczych zdrowia jamy ustnej przeprowadzonych wśród 200 poznańskich przedszkolaków.

Podczas konferencji odbyła się również premiera poradnika dla samorządów, organizacji pozarządowych oraz placówek szkolnych i wychowawczych „Zdrowie jamy ustnej małego dziecka”. Zostały w nim omówione dobre praktyki w kształtowaniu zachowań prozdrowotnych. Publikacja zrealizowana przez wydawnictwo Med Tour Press International Sp. z o.o. przy współpracy z ekspertami w dziedzinie stomatologii dziecięcej to wnikliwe, ale też przystępnie napisane kompendium wiedzy na temat kompleksowego dbania o zęby najmłodszych oraz zbiór programów profilaktycznych skierowanych na zdrowie jamy ustnej dzieci.

Mimo zakończenia projektu „Dzieciństwo bez próchnicy” na stronie www.zebymalegodziecka.pl dostępne są materiały edukacyjne, które zostały w nim wykorzystane, a także blog z artykułami poradnikowymi dla rodziców.

Biurowo Projektu KIK-33

Debata podsumowująca projekt „Dzieciństwo bez próchnicy”